

Zdrúženie mladých
podnikateľov Slovenska

člen

30 odporúčaní podnikateľov do 30 rokov

Ako znížiť bariéry, ktoré odrádzajú mladých ľudí od podnikania

Združenie mladých podnikateľov Slovenska (ZMPS) od svojho vzniku aktívne zberá podnety na zlepšenie podnikateľského prostredia nielen od svojich členov, sympatizantov, ale aj širšej skupiny mladých ľudí. Prvou systematickou aktivitou, ktorá bola zameraná na zisťovanie potrieb mladých ľudí v oblasti podnikania, bol prieskum potrieb mladých podnikateľov a prekážok v ich podnikaní realizovaný v roku 2011. ZMPS v rámci prieskumu zozbieralo mnoho užitočných podnetov, ktoré neskôr komunikovalo voči relevantným inštitúciám, tvorcom politík a podporných programov v oblasti podnikania a tiež vzdelávania mladých ľudí.

Ďalšou aktivitou zameranou na zlepšovanie podnikateľského prostredia je anketa **Byrokratický nezmysel roka**, ktorú ZMPS spolu s partnermi organizuje od roku 2012. Byrokratický nezmysel roka je anticena, ktorej zmyslom je identifikovať nezmyselné byrokratické opatrenia zbytočne zatťažujúce podnikateľov a upriamiť na ne pozornosť kompetentných s cieľom odstrániť ich z legislatívy. Od vzniku sa podarilo zozbierať viac ako dve stovky podnetov na vylepšenie podnikateľského prostredia a je potešiteľné, že aspoň niekoľko z nich už v súčasnosti možno označiť za vypočuté a odstránené.

Okrem častých legislatívnych zmien, pribúda v ostatnom období tiež množstvo iniciatív a programov na podporu podnikania mladých ľudí. No pri ich realizácii často chýba spätná väzba a zapojenie mladých do tohto procesu. Preto sme v roku 2015 vytvorili prieskum, ktorý budeme pravidelne opakovať a jeho výstupom je **Index prekážok v podnikaní mladých**. Zmyslom prieskumu je sprostredkovať objektivizovaný pohľad na to, s akými prekážkami sa potýkajú mladí podnikatelia pri svojom podnikaní a tiež, aké faktory motivujú alebo odrádzajú mladých ľudí od podnikania ako svojej kariérnej voľby.

Dokument **30 odporúčaní podnikateľov do 30 rokov** je návrhom riešení časti problémov, na ktoré mladí ľudia a mladí podnikatelia opakovane poukazujú vo všetkých našich aktivitách zameraných na monitorovanie podnikateľského prostredia. Úmyselne sa nezameriava na systémové zmeny ako napr. zníženie daňového a odvodového zatťaženia, zlepšenie vymožitelnosti práva alebo znižovanie korupcie. Zamerali sme sa na menšie a konkrétnejšie kroky na zlepšenie podnikateľského prostredia. Tie sú rozdelené do piatich tematických oblastí a pri troche snahy by nebol problém zvládnuť ich realizáciu za jedno volebné obdobie.

Prehľadné a ľahko pochopiteľné prostredie na podnikanie

1. **zaviesť princíp jeden rok - jedny pravidlá** - zavedenie povinnosti novelizovať kľúčové zákony s účinnosťou vždy až od začiatku nasledujúceho roka a zmeny schvalovať s dostatočným časovým predstihom;
2. **zaviesť na všetkých úradoch povinnosť pomáhať podnikateľom s výkladom pravidiel** vo forme konkrétneho funkčného mechanizmu - zaviesť inštitút záväzných stanovísk na všetkých úradoch a zníženie ceny záväzných stanovísk na finančnej správe;
3. **zjednotiť hranice, pri ktorých zamestnávateľovi vznikajú konkrétne povinnosti pri zamestnávaní** ľudí podľa európskej klasifikácie malých a stredných podnikov (<250, <50, <10 zamestnancov). V súčasnosti je pri každej povinnosti stanovená iná hranica počtu zamestnancov, napr. koncesionárske poplatky platí zamestnávateľ s viac ako 3 zamestnancami, pracovnú zdravotnú službu rieši zamestnávateľ od prvého zamestnanca, povinné zamestnávanie ŽŤP rieši zamestnávateľ s viac ako 20 zamestnancami;
4. **zjednotiť a zrealizovať termíny povinností**, ktoré štát vyžaduje od podnikateľov (napr. DPH výkazy a MOSS), napr. nastaviť všeobecne platné termínové hranice pre rôzne typy povinností naprieč všetkými úradmi (5 dní pre urgentné povinnosti, 25 dní pre menej urgentné, atď.);
5. **zrýchliť riešenia sporov zavedením inštitútu povinnej mediácie** - riešením zlej vymožitelnosti práva je zrýchlenie sústavy súdnictva, a to zavedením povinnej mediácie po vzore ČR, prostriedkov ODR (Online Dispute Resolution) a zatraktívením rozhodcovského konania;
6. **prehodnotiť administratívne bariéry vstupu na trh resp. do konkrétnych odvetví pri získavaní oprávnenia na podnikanie**;

Prístup ku kapitálu a finančná náročnosť rozbehu podnikania

7. **odbúrat' daňovú legislatívu odčerpávajúcu financie pri štarte** podnikania (zrušiť daňové licencie, resp. upraviť ich nastavenie pre firmy do 3 rokov; zvýšenie hranice na platenie preddavkov);
8. **odstrániť duplicitné daňovo - odvodové povinnosti** (napr. dvojité platenie sociálnych odvodov pri súbahu podnikania a zamestnania, zrušenie zdravotných odvodov z dividend);
9. **zásadne zjednodušiť mikropôžičkový program** na uľahčenie financovania podnikateľských projektov do 20 000 € a zvýšiť kapacitu mikropôžičkovej schémy (bud' navýšením prostriedkov alebo formou záruk pre komerčné banky);
10. **znižiť minimálne základné imanie** kapitálových obchodných spoločností na 1 €. Zavedenie základného imania vo výške 1 EUR po vzore ČR, kde je v súčasnosti možné založiť si s.r.o. za korunu s tým, že zodpovednosť za hospodárenie spoločnosti sa do značnej miery presúva na osoby plniace funkciu štatutárnych orgánov. Tým dochádza k zlepšeniu postavenia veriteľov ako i zjednodušeniu procesu zakladania nových spoločností;
11. **zrušiť povinnosť platenia daní z nezaplatených faktúr (neinkasovaných pohľadávok)** - napr. rozšírením režimu DPH viazaného na úhradu na širšiu skupinu podnikateľských subjektov a zavedením úpravy základu dane z príjmov o neinkasované pohľadávky po lehote splatnosti (u dlžníka aj veriteľa);

Zamestnanosť a podnikateľské vzdelávanie

12. **zjednodušiť a zlacniť zamestnanie prvého zamestnanca** - ak sa podnikateľ v súčasnosti rozhodne zamestnať prvého zamestnanca, tak ho len počas prvého roka zamestnávania čaká viac ako 20 povinností, upravených v minimálne 7 rôznych zákonoch. Podľa štúdie portálu Profesia.sk z roku 2015, ak zamestnávateľ zamestná prvého zamestnanca na základe pracovného pomeru s pravidelným príjmom na dobu 12 mesiacov a potom tento pracovný pomer ukončí, musí vyplniť 84 dokumentov;
13. **podporiť spoluprácu firiem a mladých ľudí formou bezplatných stáží** - vytvoriť funkčný legislatívny rámec na bezplatné stáže mladých ľudí (prvozamestnancov) a študentov vo firmách (v súčasnosti často spadá do nelegálneho zamestnávania a nelegálnej práce);
14. **umožniť bezplatnú výpomoc rodinných príslušníkov** v priamom rade vo všetkých typoch podnikov, bez ohľadu na právnu formu a nepovažovať takúto výpomoc za nelegálne zamestnávanie;
15. **zaviesť systémovú výchovu budúcich podnikateľov** a skvalitniť podnikateľské vzdelávanie na všetkých typoch škôl - rozvoj postojov ako vziať osud do vlastných rúk, kreativity, kultúry rizika - aj vo forme zaangažovania podnikateľov do podnikateľského vzdelávania. Ak budú podnikateľské predmety vyučovať len teoretici, ktorí nikdy nepodnikali, tak podnikateľov nevychovejú;
16. **prispôsobiť daňovú a pracovno právnu legislatívu trendom súvisiacim s freelancingom** - vznikajú nové povolania (copywriteri, IT, social media manageri, motion dizajnéri...), pri ktorých je častá práca z domu, resp. z akéhokoľvek miesta a stiera sa hranica medzi súkromným a pracovným životom a prostriedkami. Rigidná legislatíva nereflektuje tieto trendy a vytvára vákum, resp. neúmyselné porušovanie zákona alebo často nemožnosť rešpektovať stanovené pravidlá (napríklad miesto výkonu práce, dochádzka, daňová uznateľnosť nákladov pri práci z domu, BOZP, či obmedzenia živnostenského a autorského práva...);
17. **umožniť podnikanie aj nepľnoletým osobám** tak, ako je to v Českej republike;
18. **zjednodušiť zamestnávanie brigádnikov (dohodárov)** - napríklad zrušiť neprimeranú administratívnu záťaž súvisiacu s povinnosťou podnikateľov prihlasovať a odhlasovať zamestnancov na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru len na tie dni, ktoré u svojho zamestnávateľa reálne pracujú;
19. **prezentovať úspešné podnikateľské vzory** - intenzívnejšie zapojenie verejnoprávnych médií a škôl a spolupráca verejného a súkromného sektora;

Ústretoví úradníci a digitalizovaná štátna správa

20. **zaviesť proklientský prístup na štátnych úradoch** - úradníci často nevedia podnikateľom pomôcť s plnením si zákonných povinností a chýba ochota úradníkov. Riešenia sú napr. nadviazať odmeňovanie úradníkov za spätnú väzbu od klientov, zverejňovať hodnotenie úradníkov, pravidelný "audit" činnosti úradov vo vzťahu k účelu existencie a následná systematizácia a zavádzanie štandardov práce v rámci inštitúcií, ktoré sú ľahko prevediteľné na nových úradníkov s cieľom zvýšiť ich efektívnosť;
21. **obmedziť vysoké pokuty za administratívne chyby** - napr. minimálna sankcia 2000 € pri oneskorenom prihlásení zamestnanca do Sociálnej poisťovne a pod;
22. **zlepšiť fungovanie jednotných kontaktných miest (one-stop-shop)** – elektronizácia komunikácie s firmami (jednotný bod platieb, jednotná identifikácia firiem a výmena informácií medzi inštitúciami);
23. **chrániť poctivých podnikateľov a promptne trestať tých, ktorí zjavne a opakovane ignorujú a porušujú stanovené pravidlá** a získavajú tak konkurenčnú výhodu (príp. zavedenie podnikateľského ombudsmana);
24. **zrovnoprávniť vo všetkých úkonoch voči verejnej správe elektronickú a papierovú komunikáciu** - každý úkon, tlačivo, formulár sa musí dať vybaviť aj elektronicky;
25. **zlepšiť použiteľnosť štátnych webov** - vytvoriť jednotný systém štruktúry, vizuálu a funkcionality všetkých štátnych webov, aby bola orientácia na nich pre podnikateľov aj ostatných užívateľov jednoduchá - podobné štandardy bežne existujú v zahraničí, napr.:
USA: <https://playbook.cio.gov/#introduction>, Veľká Británia: <https://www.gov.uk/design-principles>;

System podpory, rast a expanzia

26. **podporné nástroje smerovať na internacionalizáciu** malých podnikov už etablovaných na domácom trhu;
27. **modernizovať fungovanie siete obchodných zastúpení SR** v zahraničí **so zameraním na malé a stredné podniky** na kľúčových exportných trhoch (napr. naviazať odmeňovanie na rast objemu obchodu v danom regióne a aktivitu obchodných radcov);
28. **zlepšiť dostupnosť podporných služieb** s dôrazom na nízku byrokraciu, využiteľnosť pre všetky typy MSP, špecifické odborné poradenstvo a mentoring. Menej všeobecných školení a vzdelávania.
29. **zlepšiť poradenstvo** v oblasti colného, licenčného konania a konania súvislostí s plnením technických noriem a **zvýšiť povedomie o možnostiach ochrany práv v zahraničí (SOLVIT)**;
30. **začleniť mladých do tvorby politík** - pri vytváraní podporných programov a politík týkajúcich sa mladých zaviesť povinnosť konzultácie s relevantnými zástupcami tejto cieľovej skupiny, resp. vytvoriť nástroje na získavanie priamej spätnej väzby.

Viac na zmps.sk/odporucania

